

Porsastuotannon ja sen kannattavuuden kehitys EU:n aikana Suomessa



Sumelahti, Laura

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Hyvinkää

Porsastuotannon ja sen kannattavuuden kehitys EU:n aikana Suomessa

Laura Sumelahti
Maaseutuelinkeinojen ko
Opinnäytetyö
Maaliskuu, 2011

Laura Sumelahti

Porsastuotannon ja sen kannattavuuden kehitys EU:n aikana Suomessa

Vuosi 2011 Sivumäärä 37

Suomen porsastuotannossa on tapahtunut suuria muutoksia Euroopan Unioniin liittymisen myötä. Porsastuotantotilojen määrä on laskenut EU:n aikana lähes tuhannella tilalla, mutta emakoiden määrä on pysynyt lähestulkoon samana. Tämä on merkinnyt sitä, että porsastuotantotilojen on täytyntä laajentaa ja tehostaa tuotantoaan. EU:n aikana tilan koon merkitys on kasvanut.

Suomi on kuitenkin jäljessä rakennekehityksessä verrattuna esimerkiksi Tanskaan. Tanskassa keskiemakkoluku oli vuonna 2009 keskiarvoisella tilalla 549, kun Suomessa vastaava luku oli vain 150. Samana vuonna Tanskassa vieroitettiin keskimäärin 27,3 porsasta emakkoa kohti, kun Suomessa vieroitettiin emakkoa kohti vain 20,6 porsasta.

Porsastuotannon kannattavuuteen vaikuttaa esimerkiksi porsastuotos. Kun porsaita vieroitetaan ja myydään enemmän emakkoa kohti vuodessa, alenee porsaan tuotantokustannus. Vuonna 1995 Suomessa vieroitettiin 19,3 porsasta emakkoa kohti ja vastaava luku oli 18,9 vuonna 2002. Myös työn käyttö emakkoa kohti vaikuttaa tilan kannattavuuteen. Suuret tilat ovat keskimääräisesti pieniä tiloja kannattavimpia, koska ne selviävät vähemmällä työn käytöllä emakkoa kohti. Kun tilan koko kasvaa, myös tehokkuus kasvaa. Samalla tuotantokustannukset alenevat ja kannattavuus paranee. Pienikin tila voi olla kannattava tuotannon ollessa tehokasta. Tuotannosta saadaan tehokasta alentamalla tehottomuuspäiviä ja porsas-kuolleisuutta sekä nostamalla porsimisprosenttia.

Porsastuotannon kannattavuus on vaihdellut paljon EU:n aikana. EU:hun liittyessä kannattavuuskerroin oli keskimäärin 0,58. Paras kannattavuus EU:n aikana on ollut vuosituhannen vaihteessa. Kannattavuuskerroin oli korkeimmillaan 1,24 vuonna 2001. Huonoin kannattavuus on ollut vuonna 2008, jolloin kannattavuuskerroin oli keskimäärin 0,24. Vuosi 2001 on ollut ainoa vuosi EU:n aikana, jolloin kannattavuuskerroin on ollut yli yhden. Muina EU-jäsenyyvuosina omalle työlle ja omalle pääomalle on jäänyt tavoitteita alhaisemmat korvaukset, kun kannattavuuskerroin on ollut alle yhden.

Opinnäytetyössä käytetyn tilamallin porsaan tuotantokustannus oli ensimmäisenä EU-jäsenyyvuotena 67 euroa. Vuonna 2002 tilamalli tuotti porsaan 56 eurolla, keskimääräisen tuotantokustannuksen ollessa tilinpäätöstiloiilla 73 euroa. Vuonna 2010 keskimääräinen tuotantokustannus porsalle oli 73 euroa. Tila tuotti porsaan kymmenen euroa keskimääräistä tilaa halvemmalla eli 63 eurolla. Porsaan tuotantokustannukset ovat pysyneet tilalla matalina hyvän porsastuotoksen ansiosta. Vuonna 1995 tilalla vieroitettiin 22 porsasta, vuonna 2002 vieroitettiin 23 porsasta ja 2010 vieroitettiin 24 porsasta emakkoa kohti. Tila on hyvä esimerkki siitä miten tilojen tuotanto on tehostunut EU:n myötä.

Asiasanat: porsastuotanto, Euroopan Unioni, kannattavuus, kannattavuuskerroin,

Laura Sumelahti

Development of piglet production and its profitability during EU

Year	2011	Pages	37
------	------	-------	----

Finnish piglet production has experienced big changes after Finland became a member of the European Union. The number of piglet farms has declined approximately by one thousand farms during the years in EU. However, the number of sows has remained almost the same. This has meant that piglet farms have had to increase and enhance their production.

Despite the development, the increase of farms size has been slower in Finland than for example in Denmark. The herds in Denmark contained 549 sows on average in year 2009, while the number in Finland was only 150. Farms in Denmark weaned 27.3 pigs per sow on average in 2009. In Finland the amount of weaned pigs per sow was only 20.6 in 2009.

The pig output affects the profitability of piglet production. When more pigs are weaned per sow per year, it will reduce costs of piglet production. At the beginning of EU membership, the amount of weaned pigs per sow was 19.3 and in 2002 the number was 18.9 in Finland. Also the workload per sow affects profitability. Big farms are more profitable on average than small farms because there the need of work per sow is smaller than in small farms. In addition, as the size of farm grows, its efficiency increases. Furthermore, the production costs decrease and profitability increases. When production is effective small farm can also be profitable. Production is effective when sows get more piglets and farms have less non-productive days and stillborn pigs.

Profitability of piglet production has varied a lot during the years in EU. At the beginning of EU membership profitability ratio in Finland was 0.58 on average. The highest profitability ratio 1.24 was obtained in 2001. The worst profitability ratio, 0.24 on average, was in 2008. The year 2001 was the only year during EU membership when profitability ratio was one or over. Otherwise, profitability has been less than 1.0, which means that the wage claim and the interest claim of agriculture have not been fulfilled.

The calculations of the example farm showed that the production cost of one piglet was 67 euros at the beginning of EU membership. In 2002, production cost of a piglet was 56 euros on the example farm, while on the average farm it was 73 euros. In 2010, the production cost of a piglet was 73 euros on average, whereas on the example farm it was ten euros lower. In the example farm, the production costs of piglets have remained low because of good pig outputs. In 1995, the example farm weaned 22 pigs per sow. In 2002, the number of weaned pigs per sow was 23, while in 2010 the number was 24.

Key words: Piglet production, European Union, profitability, profitability ratio

Sisälllys

1	Johdanto.....	6
2	Porsastuotannon kehitys.....	7
	2.1 Kehitys Suomessa.....	7
	2.2 Kehitys Tanskassa.....	11
3	Porsastuotannon kannattavuus.....	12
	3.1 Kannattavuuden mittarit.....	14
	3.2 Kannattavuuteen vaikuttavat tekijät.....	15
	3.3 Kannattavuuden kehitys Suomessa.....	16
	3.4 EU-jäsenyyden vaikutukset.....	18
	3.4.1 Tulot.....	19
	3.4.2 Kustannukset.....	19
	3.5 Suomen ja Tanskan porsastuotannon kannattavuuden vertailu.....	20
4	Kannattavuuslaskelmat tilalle.....	21
	4.1 Tilan kannattavuus EU-jäsenyyden alussa.....	22
	4.2 Tilan kannattavuus EU-jäsenyyden puolessa välissä.....	22
	4.3 Tilan kannattavuus 2010.....	23
	4.3.1 Tuotanto ennallaan.....	23
	4.3.2 Tuotantoa laajennettu.....	23
5	Porsastuotannon tulevaisuus.....	24
6	Yhteenveto ja johtopäätökset.....	27
	Lähteet.....	27
	Liite 1 Haastattelun kysymykset.....	33
	Liite 2 Porsastuotannon tuotantokustannus 1995.....	34
	Liite 3 Porsastuotannon tuotantokustannus 2002.....	35
	Liite 4 Porsastuotannon tuotantokustannus 2010.....	36
	Liite 5 Porsastuotannon tuotantokustannus 2010, laajennettu tuotanto.....	37

1 Johdanto

Suomi liittyi Euroopan Unioniin vuonna 1995. Se oli käänne Suomen porsastuotannolle. Sitoutuminen EU:n yhteiseen maatalouspolitiikkaan merkitsi porsastuotannolle suuria taloudellisia muutoksia lyhyessä ajassa. Suomen maataloustuotteiden hinnat alenivat samalla tasolle kuin muissa EU:n jäsenvaltioissa. Porsastuotantotiloilla oli havaittavissa selkeää kannattavuuden heikkenemistä. (Niemi 1997, 43)

Suuria muutoksia osattiin odottaa. Mitkään tekijät eivät kuitenkaan muuttuneet samalla tavalla kuin ennen jäsenyyttä arveltiin. Tuottajahinnat jäivät huomattavasti odotettua alemmaksi. Helsingin Yliopiston taloustieteenlaitoksen tekemästä selvityksestä ilmeni, että merkittävin vaikutus tilojen talouteen on ollut hinta- ja tukimuutoksilla. (Sundelin 1999, 26)

EU-jäsenyysvuodet on tuonut esille haasteet, jotka liittyvät maatalouden harjoittamiseen pohjoisilla alueilla. Suuri osa tuloista muodostuu nykyään erilaisista tuista ja satomäärien ja tuotoksien vaikutus on huomattavasti vähäisempi kuin ennen EU:ta. (Sundelin 1999, 25-26)

Sikatilojen määrä väheni heti huomasti Suomen liittyttyä EU:hun, koska EU:n myötä syntyneet paineet laajentaa tuotantoa ovat saaneet monet pienet tilat luopumaan tuotannosta. Sikojen kokonaismäärä on kuitenkin kasvanut, koska tuotantoa jatkaneet tilat ovat ryhtyneet investoimaan ja laajentamaan tuotantoa.

Jotta EU:n tuomat muutokset porsastuotannon kannattavuuteen saataisiin konkreettisemmin esiin, opinnäytetyössä on tehty kannattavuuslaskelmia B-tukialueella sijaitsevalle porsastuotantotilalle. Kannattavuuslaskelmat on tehty vuodelle 1995 eli, kun EU:hun liityttiin (Liite 2), vuodelle 2002 (Liite 3) ja 2010 (Liite 4 ja 5). Kyseinen porsastuotantotila on tyypillinen esimerkki siitä miten tuotanto on kasvanut EU:n myötä. Vuonna 1995 tilalla oli vain keskimäärin 20 emakkoa ja tällä hetkellä tilalla on noin 60 emakkoa.

Tässä opinnäytetyössä on käytetty kirjallisten ja sähköisten lähteiden lisäksi haastatteluita. Haastattelemistani henkilöistä osa on sikatalouden asiantuntijoita ja osa viljelijöitä (Liite 1).

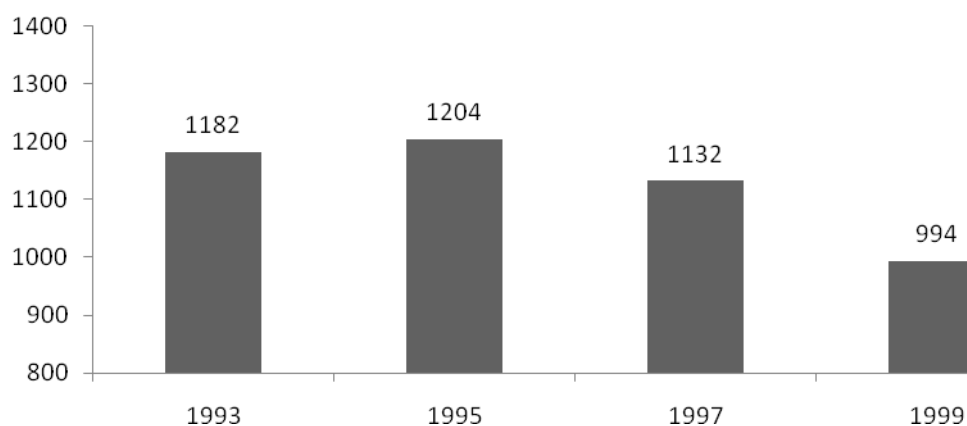
2 Porsastuotannon kehitys

Porsastuotannon kehitys on ollut nopeaa vuoden 1995 jälkeen. Sikatilojen on pitänyt tehostaa ja laajentaa tuotantoaan. Yksikkökoon kasvulla on saavutettu kustannussäästöjä ja tuottavuuden parantumista. Nopea kehitys on ollut haaste sikataloudessa. Kaikki tilat eivät ole pysyneet mukana nopeassa rakennekehityksessä, vaan ovat joutuneet luopumaan tuotannosta. (Mäkimattila 2001, 18)

2.1 Kehitys Suomessa

Ennen vuotta 1995 Suomessa noudatettiin korkeahintamaatalouspolitiikkaa, joka takasi sen, että sikataloutta voitiin harjoittaa pienissäkin yksiköissä. Suomessa oli paljon pieniä porsastuotantotiloja ja sikatalous oli hyvin erikoistunutta. Suomen porsastuotantotilojen kokoero Euroopan suuriin porsastuottajiin oli moninkertainen. Pieni yksikkökoko aiheutti sen, että porsastuotanto oli sikatalouden osa-alueista heikoiten varustautunut eurooppalaiseen kilpailuun. Pienet tilat eivät kyenneet tekemään kuin pieniä investointeja, koska vakuudet olivat riittämättömät. (MMM 1995, 5-7)

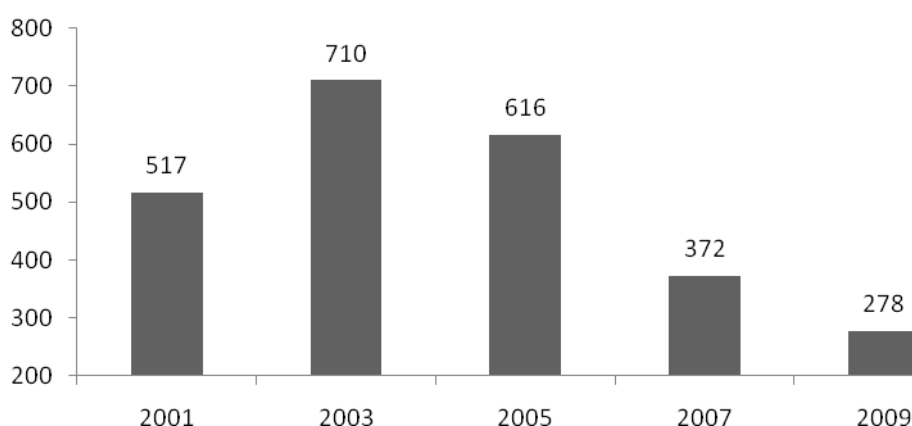
Tuotostarkkailussa olevien tilojen määrän kehitys



Kuvio 1: Tuotostarkkailussa olevien tilojen määrä kääntyi laskuun EU:hun liittymisen myötä (Lampinen 1996, 4).

Euroopan Unioniin liittyttyä tuotostarkkailuun kuuluvien tilojen määrä laski ensimmäistä kertaa tarkkailun historian aikana (Kuvio 1). Vuoteen 1995 saakka tarkkailutilojen määrä kasvoi vuosittain noin sadalla tilalla. Vuonna 1994 tiloja oli vielä 1224, mutta seuraavana vuonna määrä laski 1204 tilaan. Tilojen lopettaminen ei vaikuttanut kuitenkaan merkittävästi Suomen porsastuotannon kokonaisvolyyymiin. Kokonaisvolyyymi jopa hieman kasvoi, sillä tuotantoa jatkaneet tilat ryhtyivät laajentamaan tuotantoaan. (Lampinen 1996, 4)

Porsastuotantotilat 2001-2009



Kuvio 2: Porsastuotantotilojen määrä on laskenut entisestään vuosituhaten vaihteessa. (MTT Taloustohtori 2010)

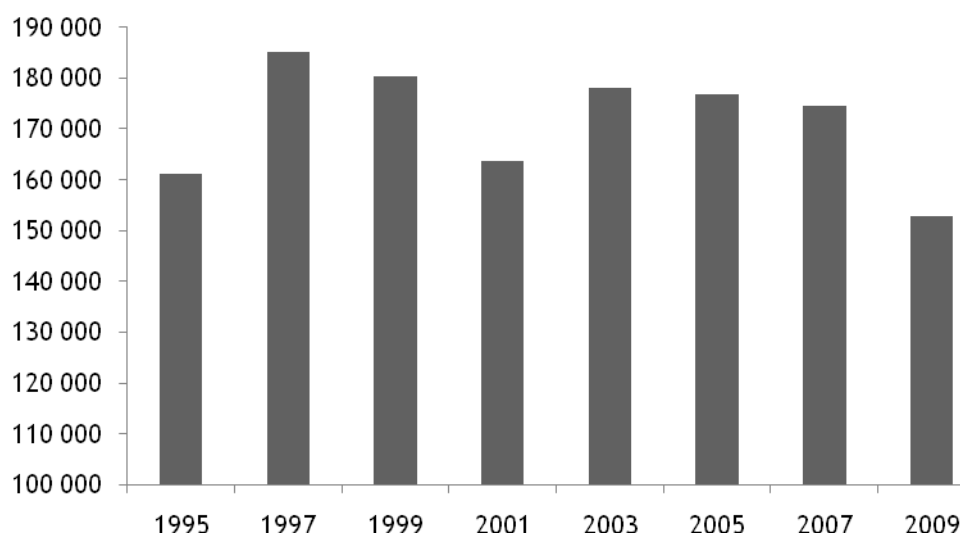
Porsastuotannon kehitys ei ole hidastunut vuosituhaten vaihtuessa, vaan se on entisestään kiihtynyt (Kuvio 2). Vuoden 2009 tukimuutokset ovat edesauttaneet Suomen porsastuotannon rakennekehitystä. Tukien irrottaminen tuotannosta ja rakennemuutoskorvaus ovat houkuttelleet varsinkin pienempiä tiloja lopettamaan tuotannon. (Rantala & Tauriainen 2009, 24)

Tuotannosta irrotettu tuki maksetaan tilakohtaisen viitemäärän perusteella. Viitemäärä tarkoittaa tilakohtaista eläinyksikkömäärää. Viitemäärä perustuu tukivuodelta 2007 tilalle maksettuun sikatalouden kansallisen kotieläintuen eläinyksikkömäärään, johon huomioidaan tuki-alueittainen eläinlajikohtainen muuntokerroin. Erityisestä syystä voidaan vuoden 2007 viitemäärän sijasta käyttää vuoden 2006 kansallisen kotieläintuen maksettua eläinyksikkömäärää. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi tuotantorakennuksen peruskorjaus, tuotantotapamuutos, viljelijän sairaudesta aiheutunut työkyvyttömyys ja eläinlääkärin toteama eläintauti. (Mavi, Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki)

Tukien irrottamisen tuotannosta uskotaan vähentävän tuotantomääriä. Tuotannon tasolla ja tehokkuudella ei ole enää niin paljon merkitystä kuin aikaisemmin. Tukiudistuksesta kärsivät eniten tehokkaat tuottajat. (Rantala & Tauriainen 2009, 24 ; Nopanen 2010;)

Rakennemuutoskorvaus on tarkoitettu tiloille, jotka ovat juuri lopettaneet tai harkitsevat tuotannon lopettamista. Tilan on kuitenkin harjoitettava maataloutta vaikka sikatuotannosta olisi luovuttu. Korvausta maksetaan viitemäärän perusteella. Jotta korvaus voidaan myöntää, on hakijan sitouduttava luopumaan viitemäärästään. (Mavi. Sika- ja siipikarjatalouden rakennemuutoskorvaus - uusi tukimuoto)

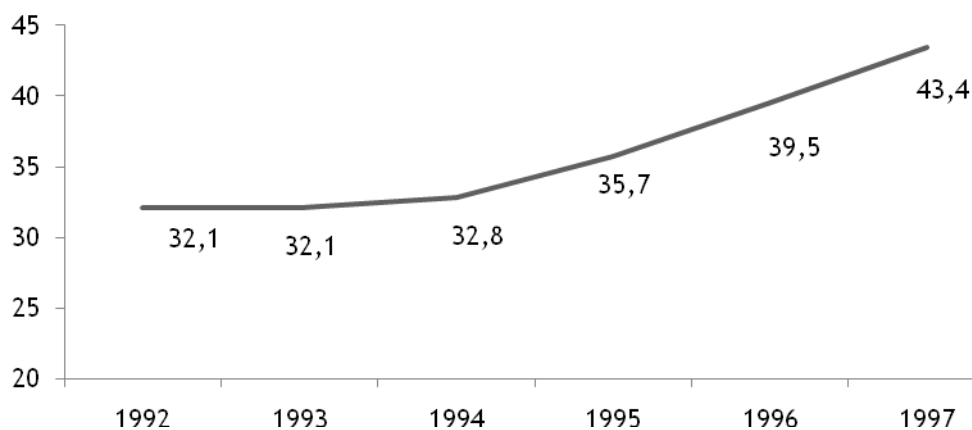
Emakoiden määrä 1995-2009



Kuvio 3: Emakoiden määrässä ei ole tapahtunut suurta muutosta EU-jäsenyyden aikana. (Matilda, Maataloustilastot, Sikojen lukumäärä vuosina 1990-2010)

Emakoiden lukumäärässä ei ole tapahtunut EU:n aikana yhtä suuria muutoksia kuin tilojen määrässä (Kuvio 3). EU:n aikana eniten emakoita on ollut vuosina 1997-2000, jolloin niiden määrä on noussut lähes 190 000 eläimeen. Vuonna 2010 emakoita on ollut seitsemän prosenttia vähemmän kuin vuonna 1995. Vuonna 2003 emakoita oli lähes 180 000, jonka jälkeen määrä on laskenut lähes 30 000 emakolla vuoteen 2010 mennessä (Matilda, Maataloustilastot, Sikojen lukumäärä vuosina 1990-2010)

Tuotostarkkailussa olevien tilojen keskiemakkoluku



Kuvio 4: Keskiemakkoluku on noussut aiempia vuosia enemmän Euroopan Unioniin liittymisen myötä (Lampinen 1996,4)

Keskiemakkoluku on yksi tilaraportin tärkeimmistä luvuista. Keskiemakkoluku lasketaan summaamalla emakoiden ruokintapäivät yhteen ja jakamalla se seurantajakson pituudella. Emakon ruokintapäivät alkavat joko 200 päivän iästä, tai jos kyseessä on yli 200 päivän ikäinen ostettu emakko, niin laskenta aloitetaan ostopäivästä. Uudella tavalla laskettaessa ensikko tulee mukaan keskiemakkolukuun vasta, kun sille ilmoitetaan ensimmäinen porsiminen vieroituksineen tai luominen. Ensikon tai emakon ruokinta päivät päättyvät, kun emakko poistetaan. (Stenberg, 2001a, 23; Stenberg 2001b, 11)

EU-jäsenyyden vaikutukset näkyivät selkeästi jo vuonna 1995 (Kuvio 4). Kyseisenä vuonna keskiemakkoluku kasvoi edellisen vuoden 32,8 emakosta 35,7 emakkoon eli kolmen emakon verran. Vuoden 1995 keskiarvo laskennassa mukaan oli 1204 tilaa. Vuonna 1997 keskiemakkoluku nousi ensimmäistä kertaa yli 40 emakon. Vuoden 1997 keskiarvojen laskennassa oli mukana 1132 tilaa ja 50 000 emakkoa. Tarkkailuun ja keskiarvolaskelmaan kuuluu arviolta kolmannes koko maan emakkomäärästä. Vuonna 1999 keskiemakkoluku nousi 55,2 emakkoon. (Lampinen 1996, 4; Lampinen 1998, 7).

	Syntyneitä pors./			Kuolleisuus-%		
	<u>Tiloja</u>	<u>emakko</u>	<u>pahnue</u>	<u>Syntyessä</u>	<u>Yht.</u>	<u>Porsimisikä</u>
1994	1224	25,3	11,7	8,6	19,8	348
1995	1204	24,3	11,7	8,8	20,2	351
1996	1173	24,3	11,8	8,8	20,4	356
1997	1132	24,5	11,8	8,9	21,0	358

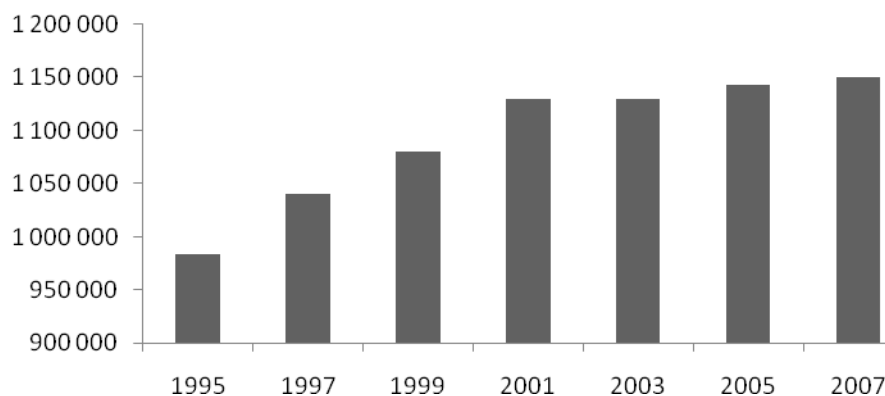
Taulukko 1: Tarkkailutilojen tulokset ovat muuttuneet EU:n myötä (Lampinen 1998, 7).

Syntyneiden porsaiden määrä emakkoa kohti heikkeni vuodesta 1994 yhdellä vuoteen 1995, vaikka pahnueiden koko pysyi samana (Taulukko 1). Syinä syntyneiden porsaiden määrän heikkenemiseen olivat porsaskuolleisuus, porsimisiän nousu sekä porsimivälin pidentyminen. Vuonna 1995 porsaista syntyi emakkoa kohti 24,3. Määrä pysyi samana vielä vuonna 1996. Vuonna 1994 porsaiden kokonaiskuolleisuus oli vielä 19,8 prosenttia, mutta vuonna 1995 kokonaiskuolleisuus nousi 21 prosenttiin. (Lampinen 1998,7)

2.2 Kehitys Tanskassa

Tanskassa sikatilojen määrä on vähentynyt suunnilleen samaa tahtia kuin Suomessa EU:n aikana. Tanskassa on kuitenkin melkein kymmenen kertaa enemmän sikoja kuin Suomessa. (Vuorisalo 2008, 25)

Emakoiden määrä Tanskassa vuosina 1995-2007



Kuvio 5: Tanskassa emakoiden määrä on kasvanut EU:n myötä. (Annual Reports from Danish Pig Production)

EU:hun liityttyä emakoita oli Tanskassa vielä hieman alle miljoona, jonka jälkeen emakoiden määrä alkoi tasaisesti kasvamaan (Kuvio 5). Vuonna 1997 emakoita oli jo yli miljoona. Vuodesta 2001 saakka emakoiden määrä on pysytellyt reilusti yli miljoonassa, määrän ollessa vuonna 2007 jo 1,15 miljoonaa. (Annual Reports from Danish Pig Production)

Tanskassa EU-jäsenyyden alussa yli 100 emakon sikaloissa oli 66 prosenttia kaikista emakoista, kun Suomessa oli vain kaksi prosenttia (Niemi 1997, 44). Vuonna 1997 vastaava luku oli Suomessa noussut 24 prosenttiin ja Tanskassa 86 prosenttiin (Mäkimattila 2001, 18).

Vuonna 2009 Tanskassa vieroitettiin emakkoa kohti keskimäärin 27,3 porsasta. Pahnueesta jäi keskimäärin 14 porsasta henkiin. (TheBigSite.com, Conference Looks Back to the Future 2010)

3 Porsastuotannon kannattavuus

Maatalousyrityksen toiminnan tulee olla kannattavaa, jotta toiminta voi jatkua pidempiaikaisesti. Rahoituksen on oltava myös kunnossa, eikä vieraan pääoman osuus saisi olla liian suuri. Kun oman pääoman osuus on yli 50 prosenttia, on yrityksen omavaraisuusaste (oma pääoma/kokonais pääoma) erinomainen. Oman pääoman osuuden ollessa alle 20 prosenttia, on omavaraisuusaste heikko. Suomalaisissa maatalousyrityksissä omavaraisuusaste ei ole ollut ongelma, koska niiden pääomasta 74 prosenttia on ollut omaa pääomaa. Suomalaiset maatalousyritykset ovatkin hyvin vakavaraisia. Rahoituksen riittävyyden kanssa voi kuitenkin tulla ongelmia vakavaraisuudesta huolimatta, jos tulee esimerkiksi tuotanto- ja markkinahäiriöitä tai tarve investoida. Tulojen on oltava riittävät kattamaan ostopankokset, ostopalvelut, palkkatyön ja vieraan pääoman käytöstä aiheutuvat rahamenot.

Jos maksuvalmius heikkenee, ajautuu yritys pahimmassa tapauksessa konkurssiin. (Taloustieto Oy, Yritystoiminnan rahoitus; Tauriainen 2009, 30 - 31)

Vapaassa markkinakilpailussa maatalousyrittäjien on saavutettava hyvä kilpailuetu. On pyrittävä joko alentamaan kustannuksia tai erikoistumaan. Jotta yritys on kannattava, on kyettävä tarjoamaan samanarvoisia tuotteita kuin kilpailijat, mutta tuottamaan ne kilpailijaa tehokkaammin tai tuotteiden on oltava kilpailijan tuotteita parempia ja niiden arvon on oltava kuluttajille suurempi. Kilpailuetua voidaan parantaa käyttämällä uusia tuotantomenetelmiä, -teknikoita, -tapoja tai kehittämällä kokonaan uusia toimintatapoja. (Mäkimattila 2001, 18)

Hyvä apuväline kannattavuuden selvittämiseen on sikatilinpäätös (Puonti, M. 1996, 16). Siinä tarkastellaan kaikkia sikatalouden tuottoja ja kustannuksia, mitkä perustuvat viljelijän tekemisiin muistiinpanoihin ja verokirjanpitoon (Helander 1996, 7). Sikatilinpäätös kertoo sikatalouden kannattavuuden, tuotantokustannukset, biologisen tuotoseurannan, tuotannon tehokkuuden ja taloudellisen tuloksen (ProAgria Kymenlaakso, Sikatilan palvelut).

Vuoden 2003 alussa maaseutukeskukset ottivat käyttöön WinPig sikatilinpäätösohjelman. Ohjelma mahdollistaa sen, että voidaan tarkastella tilan tehokkuutta ja kannattavuutta tuotantosuunnan mukaan. Esimerkiksi yhdistelmäsiikalassa voidaan tarkastella erikseen porsastuotannon kannattavuutta. (Tuppi 2003, 14)

Tilinpäätöstilojen porsaan tuotantokustannukset 2002 (Mukana 144 tilaa)			
Tuotantokustannukset	Heikoin 1/4	Keskiarvo	Paras 1/4
Tuotot yhteensä	1310	1502	1653
Rehukustannus	439	447	433
Muuttuvat kustannukset (ei rehut)	210	182	169
Oman työn kustannus yht.	550	425	347
Palkka työkustannus	7	27	28
Kone-, rakennus- ja yleiskustannukset yht.	130	168	151
Kustannukset yhteensä	1379	1294	1171
Porsaan tuotantokustannus	94	73	54
Tukien osuus tuotoista, %	19	16	14
Oman työn määrä tunteina	47	36	29
Työansio/tunti	9	17	29
Rehuhinta/1000ry	214	214	211
Rehukustannus/tuotettu porsas	30	26	21

Taulukko 2: Tilinpäätöstilat on ryhmitelty taulukkoon porsaan tuotantokustannuksen mukaan. (Tuppi 2003, 14)

Vuonna 2002 tilinpäätös laskettiin 144 porsas-, jalostus- ja yhdistelmäsiikalalle (Taulukko 2). Tuloksista nähdään, että tehokkuudessa on tilojen välillä hajontaa. Parhaan neljänneksen tilan työansio tunnilta oli 20 euroa enemmän kuin huonoimman neljänneksen tilan työtuntiansio. Parhaan neljänneksen tila tuotti porsaan 40 euroa halvemmalla kuin heikoimman neljänneksen tila. (Tuppi 2003, 14)

3.1 Kannattavuuden mittarit

Kannattavuuden mittaamisen lähtökohtana on tulojen ja menojen selvittäminen. Sen seurantaan sopivat absoluuttinen ja suhteellinen kannattavuuden mittari. Absoluuttista kannattavuutta laskettaessa vähennetään tuloista menot perinteisen katelaskelmaan tapaan. Laskelma perustuu yrityksen kassavirtaan ja tulos kertoo, minkä verran yrityksellä jää rahaa käytettäväksi poistoihin ja mahdollisiin investointeihin. Absoluuttinen kannattavuus kuvaa myös yrityksen maksuvalmiutta. Se ei kuitenkaan kerro, kuinka tehokkaasti yrityksen pääomaa tai muita resursseja on käytetty. Absoluuttista kannattavuutta mitattaessa ilmenee ainoastaan, että onko yritys kannattava vai kannattamaton. (Uotila 2009, 180-181)

Suhteellista kannattavuutta mitattaessa tuotot suhteutetaan pääomaan. Laskelmissa käytetään tuottoina esimerkiksi liiketulosta tai nettotulosta. Liiketuloksella mitataan yrityksen tulosta ennen poistoja, rahoituskuluja ja veroja. Nettotuloksessa otetaan huomioon myös edellä mainitut menoerät. (Uotila 2009, 182)

Sikasykli kuvaa hintojen muuttumista syklimäisesti. Kun kysyntä on suurempaa kuin tarjonta, hinnat nousevat ja tuotanto laajenee niin kauan kunnes saavutetaan markkinatilanne, jossa kysyntä ja tarjonta ovat tasapainossa. Biologisista viiveistä johtuen tarjonta jatkaa kasvuaan, jonka vuoksi tarjonta kasvaa usein kysyntää suuremmaksi. Tämän vuoksi hinnat alkavat laskea ja tarjonta laskee viiveellä. Näin mennään jälleen tilanteeseen, jossa kysyntä ylittää tarjonnan. Sikasyklin pituus on yleensä useita vuosia. Maailmanmarkkinoiden syklimäisen hintakehityksen vuoksi tuotteesta saatu hinta voi jollain hetkellä kattaa vain muuttuvat tuotantokustannukset tai olla jopa muuttuvia kustannuksia pienempi. (Isosaari 1999, 14)

Kannattavuutta voidaan määritellä myös kannattavuuskertoimella. Kun kannattavuuskerrointa lasketaan, omalle työlle ja omalle pääomalle korvaukseksi jäävä yrittäjätulo jaetaan oman työn palkkavaatimuksen ja oman pääoman korkovaatimuksen summalla. Kannattavuuskerroin kertoo kuinka suuri osa yrittäjän palkkavaatimuksesta ja oman pääoman korkovaatimuksesta on saavutettu. (MTT taloustohtori. Tunnusluvut)

Kannattavuuskertoimen ollessa 1,00, omalle työlle ja omalle pääomalle korvaukseksi jäävä yrittäjätulo on yhtä suuri kuin näille tavoitteeksi asetetut palkka- ja korkovaatimukset. Kannattavuuskertoimen ollessa pienempi kuin 1,00, omalle työlle ja omalle pääomalle jää tavoitteita alhaisemmat korvaukset. (MTT taloustohtori. Tunnusluvut)

3.2 Kannattavuuteen vaikuttavat tekijät

Kannattavuuteen ratkaisevasti vaikuttavia tekijöitä ovat porsastuotos, rehukustannukset, ruokinnan tarkkuus ja työn käyttö emakkoa kohti. Keskimääräisesti suuret tilat ovat kannattavimpia, koska ne selviävät selvästi vähemmällä työn käytöllä emakkoa kohti kuin pienet tilat (Taulukko 3). (Harmoinen & Nopanen. 2008,6)

	Tilakoko, emakkoa				
	-30	30-50	50-75	75-100	100-
Työtunteja/emakko/vuosi	51	48	31	29	24

Taulukko 3: Työnkäyttö tehostuu, kun tilakoko kasvaa (Harmoinen & Nopanen 2008, 18).

Kannattavuus vaihtelee kuitenkin paljon tilojen välillä kaikissa kokoluokissa. Tuotannon tehokkuus on tilakokoa ratkaisevampi tekijä. Pienimmätkin tilat voivat saada hyvää tulosta, kun tuotanto on tehokasta. Tuotantoon saadaan lisää tehokkuutta alentamalla tehottomuuspäiviä ja porsaskuolleisuutta sekä nostamalla porsimisprosenttia. (Harmoinen & Nopanen. 2008, 13-14)

Porsaskuolleisuudessa on suuria eroja tilojen välillä. Kun kuolleiden porsaiden määrä vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä, esimerkiksi yhdeksästä prosentista kahdeksaan prosenttiin eli noin 0,12 porsaalla pahnuetta kohti, nousee emakkopaikan tuottoarvo 107 euroa. Se vastaa 0,3 euron nousua porsaan hinnassa. (Niemi 2010, 22)

Emakkopaikan tuottoon vaikuttavat selvimmin parannukset syntyneiden ja vieroitettujen porsaiden määrässä ja emakon rehunkulutuksessa. Jos tila siirtyy käyttämään emakkoainesta, joka tuottaa keskimäärin yhden porsaan enemmän porsimista kohti, nousee emakkopaikan tuottoarvo jopa 800 euroa. Tuottoarvolla tarkoitetaan emakkopaikkainvestoinnille sen koko kestoaikana (esimerkiksi 25 vuotta) saatavaa taloudellista korvausta. (Niemi 2010, 22)

Laskettaessa kannattavuutta esimerkiksi sikalassa tehtyä työtuntia kohti, saadaan melkein aina parempi kannattavuus suuressa sikalassa kuin pienessä sikalassa. Jos laskenta tehdäänkin tuotettua sikaa kohti, käy usein päinvastoin. Laskentatapoja on niin monia, että jokaisen sikalan omistajan on mietittävä mikä omalle yritykselle on tärkeää ja toimia sen mukaan. (Puonti 1996, 16)

Tuotantokustannusten alentaminen on porsastuotannon keskeisiä tavoitteita. Porsastuotannossa tuotostasolla eli tuotettujen porsaiden määrällä on suuri vaikutus tuotantokustannuksiin. Kun tuotostaso on korkeampi, jakautuvat tuotantoon sidotut panokset suuremmalle tuotannon määrälle ja yksikkökustannus alenee. Kustannusten karsiminen porsastuotannossa on haasteellista, koska se voi johtaa nopeasti tuotostason alenemiseen. (Harmoinen & Nopanen 2008, 6)

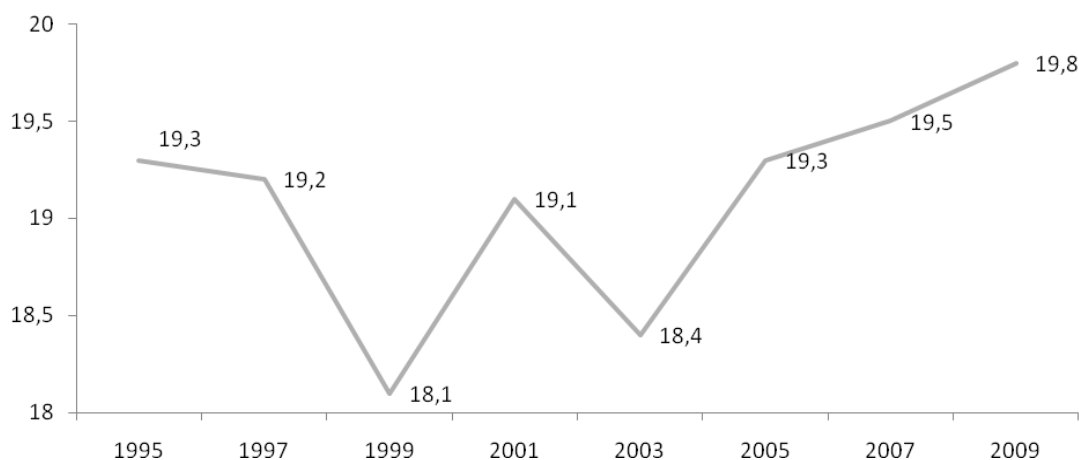
3.3 Kannattavuuden kehitys Suomessa

Vuonna 1995 sikatalous osoittautui pääosin kannattavaksi siirtymäkauden tuen ansiosta. Kuitenkin tuotanto ilman tukia oli kyseisenä vuonna kannattamatonta. Tuottajien tulot laskivat siirtymäkauden tuesta huolimatta (Hemmilä 1995,11)

Keskiarvoisella porsastuotantotilalla vuonna 1996 (36 emakkoa ja 40 hehtaaria peltoa) arvioitiin maataloustulon vuonna jääneen 20 - 25 prosenttia EU:ta edeltänyttä aikaa pienemmäksi. Yksittäisten tilojen taloudellisessa tuloksessa oli kuitenkin suuria vaihteluja. (Niemi 1997, 43-44)

Vuonna 1999 tapahtui porsastuotannon kannattavuudessa selvä lasku edellisvuoteen verrattuna. Huono kannattavuus johtui porsaan hinnan laskusta. Jo vuoden 1999 loppupuolella porsaan hinta lähti nousuun. Vuosituhannen vaihde oli sikataloudessa hyvää aikaa. Porsaan tuottajahinta nousivat edellisvuodesta lähes 15 prosenttia. Tuottajahinta nousi laskua edeltäneen vuoden 1998 hintaa korkeammaksi. Katetta kertyi hyvin, koska tuotot emakkoa kohden olivat kustannuksia suuremmat. Taloudellinen tulos oli myös selvästi positiivinen yrittäjän voitolla mitattuna. Porsastuotantotilojen taloudellinen tulos kuitenkin romahti jo vuonna 2003. (Harmoinen & Nopanen 2008, 17; Helander 2001, 8)

Vieroitettutujen porsaiden määrä emakkoa kohti vuodessa

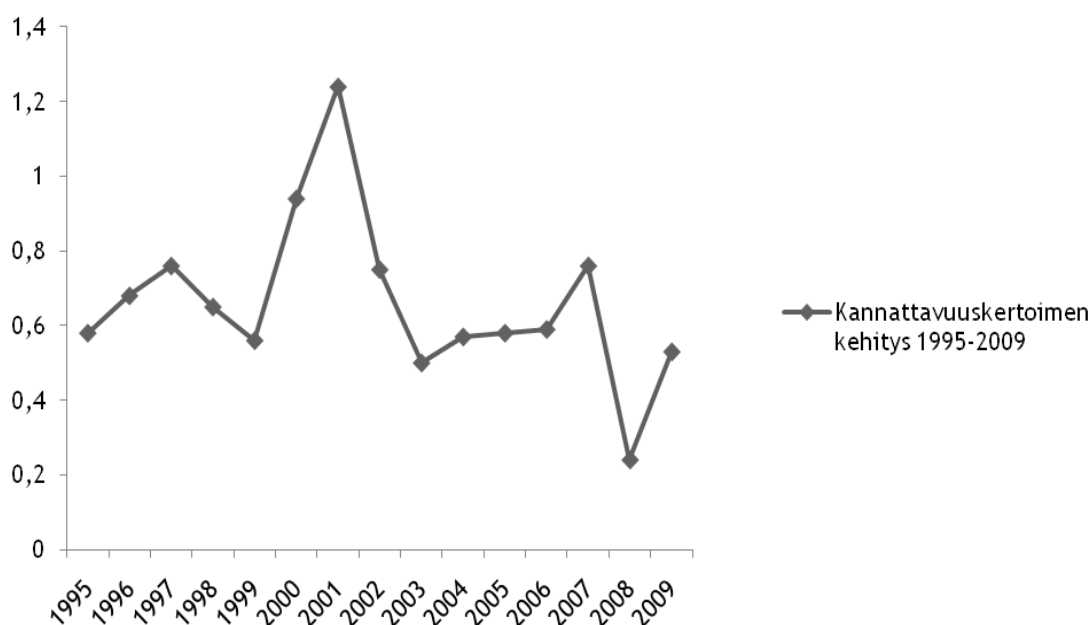


Kuvio 6: Vieroitettujen porsaiden määrä emakkoa kohti vuodessa on vaihdellut vuosina 1995-2009 (Agronet.fi. Sikatilantulokset)

Vuonna 2003 emakkokohtaiset tuotot laskivat alimmilleen hintojen ja tukien laskun seurauksena. Tuotannon tehokkuudessa mentiin taaksepäin ja kustannukset lähtivät nousuun sekä kiinteiden että muuttuvien kustannusten osalta. Keskiarvotilojen kannattavuus oli koetuksella vuoden 2003 jälkeen. Emakkoa kohden tulot kasvoivat porsastuotoksen nousun johdosta (Kuvio 6), mutta suhteessa kustannusten suurempi nousu vei mahdollisuuden positiiviseen taloudelliseen tulokseen. Vuosien 2003-2008 aikana keskiarvotiloilla ei kertynyt yrittäjän voittoa ja tuotantokustannukset olivat tuottoja suuremmat. (Harmoinen & Nopanen 2008, 17)

Vuoden 2008 romahduksen jälkeen porsastuotantotilojen kannattavuus lähti nousuun tehostuneen toiminnan ansiosta. Vuonna 2009 yrittäjätulo nousi 25 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävästi kannattavuuden nousuun vaikutti 19 prosentin rehujen hinnan lasku ja sen ansiosta rehukustannusten alentuminen 17 prosentilla vuoteen 2008 verrattuna. (Nopanen 2010a, 34)

Porsastuotannon kannattavuus 1995-2009



Kuvio 7: MTT Taloustutkimuksen kannattavuuskirjanpitotulokset kymmenen vuoden ajalta (MTT kannattavuuskerroin tuotantohaaroittain).

Ensimmäisenä EU-jäsenyyvuonna kannattavuuskerroin oli keskimäärin 0,58 (Kuvio 7). Vuosituhannen vaihteen hyvä kannattavuus näkyy kannattavuuskertoimessa. Paras kannattavuuskerroin EU-jäsenyyden aikana on ollut vuonna 2001, jolloin se oli keskimäärin 1,24. EU:n aikana huonoin kannattavuus on ollut vuonna 2008, jolloin kannattavuuskerroin oli vain 0,24. Vuoden 2008 jälkeen kannattavuus lähti kuitenkin nousuun (MTT kannattavuuskerroin tuotantohaaroittain)

3.4 EU-jäsenyyden vaikutukset

Euroopan Unioni toi mukanaan monia muutoksia sikatalouden toimintaympäristöön. Muutosten hallinta edellytti tilan tuotannon ja kustannusrakenteen tuntemista. EU:n myötä poistettiin järjestelmä, joka esti hintoja romahtamasta täydellisen kannattamattomuuden tasoon. Tilalle tuli EU:n yhteinen maatalouspolitiikka ja alettiin toimia osana yhteistä hinta- ja markkinajärjestelmää. Euroopan Unionin hintatasolle siirtyminen merkitsi sikatiloille kokonaisuudessaan selvää kannattavuuden heikkenemistä.

Eroa EU:ta edeltäneeseen kannattavuuteen on kuitenkin kaventanut tuottavuuden nousu sekä tilakoon kasvu, jolla on saatu yksikkökustannuksia alemmaksi. (Puonti 1996, 16; Helander 1995, 8; Niemi 1997, 43; Nopanen 2010b)

3.4.1 Tulot

Porsaan hinta on ollut suhteellisesti alhaisemmalla tasolla kuin ennen EU:ta ja hinnan vaihtelu on myös ollut EU:n aikana voimakkaampaa (Taulukko 4). Jäsenyyden taloudelliset vaikutukset ovat selvimmin kohdistuneet tuottajahintojen lisäksi rehujenhintoihin sekä sikatalouden tukijärjestelmään. Kyseiset tekijät vaikuttavat sikatalousyrittäjän työ- ja pääomatuloksi jäävän maataloustulon määrään ja sen rakenteeseen. (Hemmillä 1995, 11; Nopanen 2010b)

Porsaan hinnan kehitys

Vuosi	€/porsas
1995	56
1997	63
1999	50
2001	69
2003	45
2005	51
2008	55
2010	56

Taulukko 4: Porsaan hinta on vaihdellut paljon EU:n aikana (Tike. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus 1995-2005)

Markkinoista johtuneet tulonmenetykset jäivät pääosin suoran tuen, tilojen omaehtoisten sopeutumistoimenpiteiden ja rakennekehityksen avulla katettavaksi (Niemi 1997, 43)

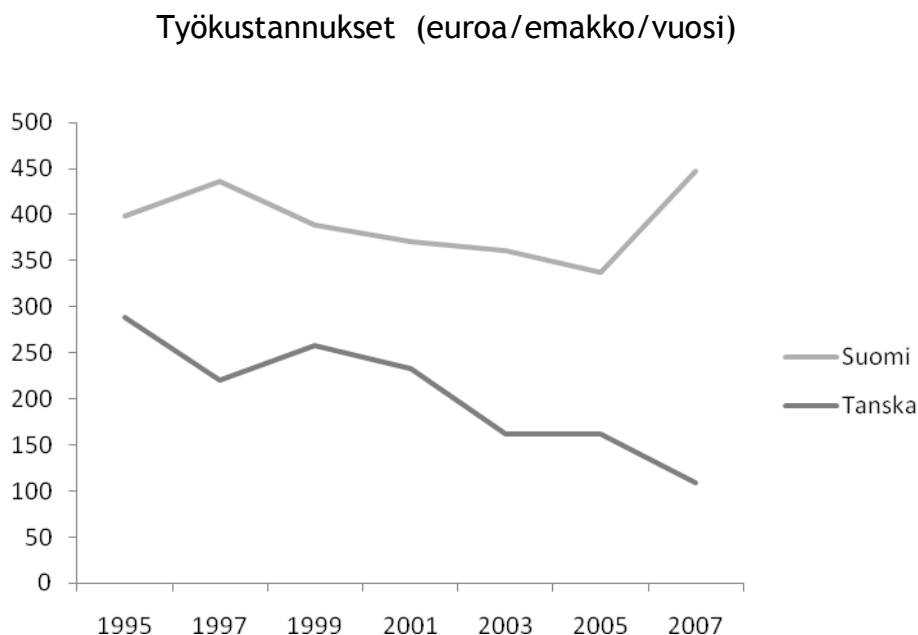
3.4.2 Kustannukset

Rehukustannukset alenivat EU-jäsenyyden alussa. Kustannussäästöjä tuli myös jonkin verran, kun vuoden 1995 alussa maataloudessa siirryttiin arvolisäverotuksen piiriin. Tuotantopanosten hintojen laskusta ja liikevaihtoveron poistumisesta saadut kustannussäästöt kompensoivat kuitenkin vain osittain myyntitulojen laskua. (Niemi 1997, 43-44).

Viime vuosina porsastuotantotilojen kannattavuutta on heikentänyt tuotantokustannusten nousu. Oman rehuviljan tuotantokustannuksia on nostanut lannoitteiden hinnan nousu. Rehujen hintojen vertailun lisäksi ostojen oikea ajoittaminen on tärkeää. (Nopanen & Harmoinen 2008, 3)

3.5 Suomen ja Tanskan porsastuotannon kannattavuuden vertailu

EU-jäsenyyden alussa Suomessa tuotantokustannukset yksikköä kohden olivat korkeammat kuin Tanskassa. Se johtui ensisijaisesti yksikkökokojemme pienuudesta mutta myös siitä, että Suomessa oli korkeammat tuotantopanoshinnat kuin Tanskassa. Pieni tilakoko aiheutti sen, että työkustannukset olivat myös Tanskaa suuremmat. Edelleen Suomen ja Tanskan tilakoissa on suuria eroja. (MMM 1995, 2)



Kuvio 8: Työkustannukset ovat olleet EU:n aikana Tanskassa selvästi Suomen kustannuksia pienemmät (MTT. Omat Valinnat. EU-jäsenmaiden taloudelliset tunnusluvut).

Työn käytössä olisi suomalaisilla porsastuotantotiloilla selkeästi kehittämisen varaa (Kuvio 6). Suomessa käytetään työtunteja emakkoa kohti selkeästi enemmän kuin esimerkiksi Tanskassa. (Harmoinen & Nopanen. 2008,6)

Suomi ja Tanska ovat kilpailukyvyiltään hyvin eritasoisia. Niiden tuotostasoissa sekä yksikkökoissa on paljon eroja. Kilpailukykyeroon voi olla osasyynä Suomen pohjoinen sijainti ja sen mukana tuomat lisäkustannukset. Myös aiempien vuosien hidas rakennekehitys on vaikuttanut yksikkökoon pienuuteen. Tanskan keskiarvotilojen taso on saavutettavissa, jos parannetaan johtajuutta, hyödynnetään tietoja paremmin sekä parannetaan tuotantoprosessien hallintaa. (Harmoinen & Nopanen 2008, 4)

Vertailtaessa Suomen parasta neljänestä ja Tanskan keskiarvoa vuoden 2008 tuloksin, vieroitettiin porsaita pahnuetta kohti Tanskassa kolme porsasta enemmän kuin Suomessa. Suomessa porsaan tuotantokustannukset olivat porsasta kohti noin kuusi euroa Tanskaa suuremmat. (Harmoinen & Nopanen 2008, 19)

Suomessa omalla tilalla tuotettuina rehut ovat huomattavasti kalliimpia kuin Tanskassa. Suomessa viljelyalat ja satotasot ovat Tanskaa pienempiä, joten Suomessa itse tuotetun rehuviljan tuotantokustannukset nousevat helposti ostorehun hintaa korkeammaksi. Tuet kuitenkin jonkin verran kompensoivat oman rehuviljan viljelyn kustannushaittaa. Koska tuotantokustannusten alentaminen Tanskan tasolle on hyvin vaikeaa, on suomalaisten kyettävä nostamaan porsastuotos EU:n huipputasolle. (Niemi, J. 1997, 44)

4 Kannattavuuslaskelmat tilalle

Opinnäytetyössä on tehty kannattavuuslaskelmat B-tukialueella sijaitsevalle porsastuotantotilalle. Laskelmat on tehty tilan kannattavuudesta EU-jäsenyyden alussa, EU-jäsenyyden puolella välissä eli vuonna 2002 ja vuonna 2010. Laskelmissa on selvitetty myös olisiko tilan kannattavaa investoida uuteen 120 paikkaiseen emakkosikalaan eli kaksinkertaistaa tuotanto vuonna 2010. Laskelmissa on käytetty lähteenä Mallilaskelmat - kirjojen laskelmia. Kyseisiltä vuosilta on laskettu porsaan tuotantokustannukset emakkoa kohti vuodessa sekä koko sikalan osalta. Myytyjen porsaiden määränä on käytetty tilan vieroitettujen porsaiden määrää. Vieroitettujen ja myytyjen porsaiden määrässä on niin pieni ero, ettei sitä ole huomioitu laskelmissa. Laskelmien tuotot ja kustannukset ovat laskettu arvonlisäverottomin hinnoin eikä lannanarvoa ole otettu huomioon.

Vuosien 1995 ja 2002 laskelmien porsaiden tuotantokustannukseen on tehty indeksikorjaus. Indeksikorjaus on tehty kyseisen vuoden maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksin avulla. Indeksikorjaus helpottaa eri vuosien tuotantokustannusten vertailua.

Esimerkkitalalla on tällä hetkellä 60 paikkainen emakkosikala. Vuosien 1999-2000 välillä sikalaa on laajennettu noin 30 emakkopaikasta 60 emakkopaikkaan. Vuodesta 1995 vuoteen 2010 emakoiden määrä on kasvanut tilalla noin 40 emakolla. Kun tilakoko kasvaa, tuotannon tehokkuus paranee. Siihen vaikuttaa ennen kaikkea tehostuneet hoitokäytännöt ja mahdollisuus hyödyntää isompia ryhmiä esimerkiksi valvonnassa ja lääkinnässä. Tilakoon vaikutukset tuotannon tehokkuuteen on huomioitu laskelmissa. (Harmoinen & Nopanen 2008, 12)

4.1 Tilan kannattavuus EU-jäsenyyden alussa

Laskelmassa (Liite 2) on käytetty apuna Mallilaskelmat 1995 - kirjaa ja siinä olevaa emakon kustannuslaskelmaa. Kyseisestä laskelmasta ei löytynyt kone- ja rakennuskustannuksia, joten ne on laskettu Tilastokeskuksen Internet-sivuilla olevien maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksien avulla vuoden 2002 kustannuksista.

Vuonna 1995 tilalla oli keskimäärin 20 emakkoa ja porsaita vieroitettiin 22 emakkoa kohti. Kyseisenä vuonna tuotostarkkailun mukaan Suomessa vieroitettiin keskimäärin 19,3 porsasta emakkoa kohti. (Lampinen 1996, 4)

Ensimmäisen EU-jäsenyydivuonna porsaantuantokustannus oli 67 euroa indeksikorjauksen jälkeen. (Taulukko 5)

	yhteensä	e/porsas
Porsaan tuotantokustannus	1602	73
Kustannus, jos tuet vähennetään	1330	60
Indeksikorjauksen jälkeen	1468	67

Taulukko 5: Porsaan tuotantokustannus ensimmäisenä EU-jäsenyydivuonna

4.2 Tilan kannattavuus EU-jäsenyyden puolella välissä

Vuoden 2002 laskelmissa on käytetty apuna Mallilaskelmia maataloudesta 2002 - kirjaa ja siinä olevaa porsastuotannon tuotantokustannuslaskelmaa.

Emakkomäärä oli kasvanut 54 emakkoon ja porsaita vieroitettiin keskimäärin 23 emakkoa kohti vuonna 2002 (Liite 3). Keskiarvoisella tilinpäätös tilalla vieroitettiin 18,9 porsasta emakkoa kohti kyseisenä vuotena.

Keskimääräinen porsastuotantotilan työkustannus oli vuonna 2002 Suomessa 33 800 euroa (MTT Taloustohtori. Omat valinnat). Tilan työkustannukset olivat 24 516 euroa.

Vuonna 2002 viljelijän palkkavaatimuksen korotus nosti vuodesta 1995 työkustannuksia 33 eurolla emakkoa kohti työn tehon noususta huolimatta. Myös rehukustannukset nousivat emakkoa kohti 165 eurolla.

Emakkokohtainen Kate A oli noussut vuodesta 1995 vuoteen 2002 mennessä jopa 74 prosenttia.

	Yhteensä	e/porsas
Porsaiden tuotantokustannus	1738	69
Kustannus, jos tuet vähennetään	1532	60
Indeksikorjauksen jälkeen	1279	56

Taulukko 6: Vuonna 2002 porsaan tuotantokustannus oli vuoden 1995 tuotantokustannusta matalampi.

Vuonna 2002 tuottajahinnat alenivat jyrkästi ja se korosti porsastuotannon tehokkuuden merkitystä. Porsaan tuotantokustannus oli vuonna 2002 tilinpäätöstiloilla keskimäärin 73 euroa (Taulukko 2). Tilan porsaan tuotantokustannus oli neljä euroa keskimääräistä pienempi (Taulukko 6). Matalaan tuotantokustannukseen vaikutti, se että tilalta myytiin keskimääräistä enemmän porsaita emakkoa kohti vuodessa.

4.3 Tilan kannattavuus 2010

Vuonna 2010 tilalla on ollut keskimäärin 60 emakkoa. Emakkomäärä on keskimääräistä pienempi, joten tilalle on laskettu kannattavuuslaskelma, jossa tämänhetkinen emakkomäärä on kaksinkertaistettu. Laajennetun sikalan kannattavuuslaskelmalla selvitetään olisiko tilan kannattavaa laajentaa tuotantoaan.

4.3.1 Tuotanto ennallaan

Porsaan tuotantokustannus oli vuonna 2010 tilalla keskimääräistä pienempi. Kyseisenä vuonna keskimääräinen porsaan tuotantokustannus oli Suomessa 73 euroa. (Nopanen 2010a, 34)

	Yhteensä	e/porsas
Porsaiden tuotantokustannus	1508	63
Kustannus, jos tuet vähennetään	1410	59

Taulukko 7: Vuonna 2010 tilan porsaan tuotantokustannukset olivat pienimmät EU:n aikana.

4.3.2 Tuotantoa laajennettu

Uudessa laajennetussa sikalassa on aluksi korkeat kustannukset (Taulukko 8). Ennen laajennusta rakennuskustannukset olivat 123 euroa emakkoa kohti ja laajennuksen jälkeen ne olivat 531 euroa. Työkustannukset kuitenkin pienentyivät, tuotannon tehostuessa.

	Yhteensä e/porsas	
Porsaiden tuotantokustannus	1741	73
Kustannus, jos tuet vähennetään	1644	68

Taulukko 8: Kun tuotantoa laajennetaan, ovat kustannukset aluksi korkeat.

5 Porsastuotannon tulevaisuus

Porsastuotannon tulevaisuutta on selvitetty haastattelemalla asiantuntijoita sekä viljelijöitä (Liite 1). Haastattelussa selvitettiin millaisena he näkevät Suomen ja muiden EU-maiden porsastuotannon nyt ja tulevaisuudessa. Selvityksen tuloksia on koottu oheiseen nelikenttäanalyysiin (Taulukko 9).

Selvityksen mukaan porsastuotannon tulevaisuus huolestuttaa lähes kaikkia haastateltuja. Tuotannon uskotaan jatkuvan, vaikka yhä useamman tilan arvellaan lopettavan. Porsastuotannon määrän ei kuitenkaan uskota romahtavan, sillä tuotantoa jatkavat tehostavat entisestään ja tilakoot tulevat kasvamaan. Keskiemakkoluvun uskotaan entisestään kasvavan ja vie-roitettujen porsaiden määrän emakkoa kohti vuodessa arvellaan nousevan. (Berg 2010; Häkkinen 2010; Nopanen 2010; Rantala 2010; Viljelijä 2010)

Vahvuudet	Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Puhtaus • Jäljitettävyys • Yhteistyö teollisuuden ja tuottajien ja viranomaisten välillä • Eläinten terveys • Tuottajien hyvä koulutus • Eettisyys • Omavaraisuus 	<ul style="list-style-type: none"> • Erikoistuminen • Suomen sijainti • Tuotantomahdollisuudet • Pienet sikalat • Tuotannon tehokkuus ja kannattavuus • Yksiköön kasvaessa riski virusperäisiin tauteihin kasvaa • Työvoimaongelma • Tehostaminen • Oikean kuvan antaminen suomalaisille kuluttajille eläinten pidosta ja hoidosta • Rakennekehityksen nopeus eli saadaanko kilpailijamaat kiinni tuotannon tehokkuudessa sekä tilakoossa

Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> • Tuottajahintojen nousu • Tuottavuuden kehitys • Eläinten hyvinvointi kilpailuvaltiksi • Vastuullinen tuotanto • Rehun hankintaprosessin hiominen: tilojen välinen kauppa paremmaksi → saadaan rehukustannuksia alennettua • Halvempaa viljaa kuin lähialueilla → viljan ylijäämä on mahdollisuus • Suomalaiset haluavat ostaa suomalaista • Lähiruoka 	<ul style="list-style-type: none"> • Jatkuva painostus eläinmäärän kasvatamiseen teurastamoiden suunnalta • Riskit suuret • Tarttuvien tautien tulo Suomeen • Tuonti • Kilpailu • Kannattavuus • Tuottajien ikärakenne • EU:n tukipolitiikka • Ympäristö- ja hyvinvointivaatimusten liian nopea muutos • Äkilliset kustannusvaihtelut • Teurastamoiden vähyys • Tuotannon keskittyminen tietyille alueille

Taulukko 9: Nelikenttäanalyysi Suomen porsastuotannosta (Berg 2010; Hintsanen 2010; Häkkinen 2010; Nopanen 2010; Rantala 2010; Viljelijä 2010).

Suomen porsastuotannon vaahvuutena nähdään hyvin koulutetut ja osaavat tuottajat. Myös yhteistyö tuottajien, teollisuuden ja viranomaisten välillä on Suomen vahvuus. Suomen porsastuoto nähdään edelleen eettisenä, vaikka porsastuotannon eettisyyttä on kyseenalaistettu julkisuudessa viime aikoina. Haasteena nähdäänkin se, että miten saadan annettua oikea kuva suomalaisille kuluttajille eläinten pidosta ja hoidosta. (Berg 2010; Hintsanen 2010; Häkkinen 2010; Nopanen 2010; Rantala 2010; Viljelijä 2010)

Suomen vaahvuutena nähdään eläinten terveys. Eläinten terveyden säilyttäminen nähdään kuitenkin haasteena, koska yksikkökokojen kasvaessa riski virusperäisiin tauteihin kasvaa. Myös yksikkökokojen kasvaessa uskotaan tulevan työvoimaongelma, mistä saadaan tulevaisuudessa tiloille osaavaa työvoimaa. (Berg 2010; Hintsanen 2010; Häkkinen 2010; Nopanen 2010; Rantala 2010; Viljelijä 2010)

Suomalaiset suosivat lähiruokaa ja pitävät eläinten hyvinvointia tärkeänä. Kyseiset tekijät ovatkin Suomen porsastuotannon mahdollisuuksia. Eläimet pitää saada pysymään terveenä tuottavuuden noususta huolimatta. (Berg 2010; Hintsanen 2010; Häkkinen 2010; Nopanen 2010; Rantala 2010; Viljelijä 2010)

Porsastuotannon uhkana nähdään tuotannon keskittyminen tietyille alueille ja teurastamoiden vähyys. Uhkana nähdään myös EU:n tukipolitiikka, tuonti ja kustannusten nopeat vaihtelut. Porsastuotannon heikko kannattavuus nähdään uhkana porsastuotannon jatkumiselle. (Berg 2010; Hintsanen 2010; Häkkinen 2010; Nopanen 2010; Rantala 2010; Viljelijä 2010)

Investointitukien avautuminen vuonna 2010 saattaa madaltaa monen kynnystä lähteä suunnittelemaan sekä toteuttamaan investointeja. Kaikki eivät kuitenkaan ole halukkaita investoimaan, toisaalta heikko kannattavuuden kehitys ja sikasektorin muut haasteet hidastavat monen suunnitelmia tuotannon laajentamisesta. (Nopanen, 2010a, 34)

6 Yhteenveto ja johtopäätökset

Hyvän kannattavuuden säilyttäminen on haasteellista, koska kustannukset jatkavat nousuaan. Jotta yksikkökustannuksia saadaan pienemmäksi, tarvitsee tuottavuutta kehittää. Tarvitaan hyvin suunniteltuja ja järkeviä investointeja sekä yksiköiden laajentuessa osaavia ja motivoituneita yrittäjiä. Koska tuotantokustannusten alentaminen on vaikeaa, on suomalaisten tuottajien kyettävä nostamaan porsastuotos EU:n huipputasolle, jotta tuotannosta saadaan kannattavaa. (Argonet.fi. Tulevaisuuden näkymät)

Vuosi	Porsaan tuotantokustannus (€)
1995	67*
2002	56*
2010	63
2010 (laajennettu tuot.)	73

*Indeksikorjauksen jälkeen

Vuosi	Tuotot yhteensä (€)
1995	1553
2002	1874
2010	1473
2010 (laajennettu tuot.)	1473

Taulukko 10: Yhteenveto tilamallin porsaan tuotantokustannuksista ja tuotoista EU:n ajalta

Tilamallin tuotantokustannuslaskelmista näkyy selkeästi millainen kannattavuus minäkin vuonna on ollut. Porsastuotannon kannattavuuden ollessa heikko, tuottajahinnat ovat matalat ja tuotantokustannukset ovat korkeat.

Vuoden 1995 porsaan tuottajahinta oli 56 euroa ja porsaan tuotantokustannus oli esimerkiksi 67 euroa (Taulukko 10). Tuotot olivat yhteensä 1553 euroa. Vuoden 2002 kannattavuus oli selkeästi enimmäistä EU-jäsenyysvuotta parempi. Porsaan tuottajahinta oli 71 euroa ja porsaan tuotantokustannus oli 56 euroa. Tuotot olivat yhteensä 1874 euroa.

Vuonna 2010 kannattavuus oli lähes ensimmäisen EU-jäsenyysvuoden tasolla. Porsaan tuottajahinta oli 56 euroa ja tuotantokustannus oli 63 euroa.

Koko EU-jäsenyyden ajan tilamalli on tehostanut tuotantoaan. Tilan emakkomäärä ja vieroitettujen porsaiden määrä on noussut tasaisesti. Työnkäyttö emakkoa kohti on tehostunut. Tuotantoon saataisiin lisää tehoa kaksinkertaistamalla emakkomäärä.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

- Haltia, S. 2010. Pahnuekoot kasvussa. Sika 3/2010.
- Harmoinen, T. & Nopanen, A. 2008. Sikatilan käsikirja 2008. Proagria Maaseutukeskustenliitto.
- Helander, J. 1995. Sikatalouden tulokset ja tavoitteet. Sika 4/1995.
- Helander, J. 1996. Kannattavuus ja ravinteiden hyväksikäyttö käsikynkässä. Sika 4/1996.
- Helander, J. 1998. Tuotantokustannukset saatava alenemaan. Sika 4/1998.
- Helander, J. 2001. Yrittäjän tulos parani. Sika 4/2001.
- Hemmilä, T. 1995. EU-jäsenyyden vaikutus Suomen sikatalouteen. Pellervon Taloudellisen Tutkimuslaitoksen Raportteja N:o 134.
- Isosaari, H. 1999. Sianlihan tarjontaketjun tehostaminen. Pellervon Taloudellisen Tutkimuslaitoksen Raportteja N:o 167.
- Lampinen, A. 1996. Porsastuotanto romahti. Sika 4/1996.
- Lampinen, A. 1998. Porsastuotanto viime vuoden tasolla. Sika 4/1998.
- Lohenoja, S. 2010. Kannattavuus muodostuu monesta. Sika 1/2010.
- MMM. 1995. Sikatalouden kehittämistyöryhmän muistio. Työryhmämuistio MMM 1995.
- Mäkimattila, M. 2001. Nopea kehitys on sikatalouden haaste. Sika 2/2001.
- Niemi, J. 1997. Sikatilojen talous tiukassa puristuksessa. Sika 1/1997.
- Niemi, J. 2010. Lisää tuottoa oikealla eläinaineksella. Sika 2/10.
- Nopanen, A. 2007. Kannattavuus alamaissa. Sika 4/2007.
- Nopanen, A. 2010a. Kannattavuus koheni. Sika 4/2010.
- Puonti, M. 1996. Markkinat kiristyvät - mikä kannattaa? Sika 2/1996.
- Rantala, O. & Tauriainen J. 2009. Kasvulla parempaa kannattavuutta. Sika 5/2009.
- Stenberg, K. 2000. Sikatarkkailun tuloksia vuodelta 1999. Sika 5/2000.
- Stenberg, K. 2001a. Tilaraportti - mitä luvut kertovat?. Sika 1/2001.
- Stenberg, K. 2001b. Porsastuotantotulokset lasketaan nyt kahdella eri tavalla. Sika 4/2001.
- Sundelin, U-M. 1999. Suomen maatalous muutosten mylläkässä. Sika 2/1999.
- Tauriainen, J. 2009. Sikatilojen maksuvalmius keskivertoa parempi. Sika 4/2009.
- TIKE. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus. Kuukausijulkaisut 1/1995 - 12/2005.
- Tuppi, K. 2003. Tehokasporsastuotanto takaa hyvän kannattavuuden. Sika 4/2003.
- Uotila, E. 2009. Metsän arvo. Metsäkustannus.
- Vuorisalo, S. 2008. Sikoja lähes yhtä paljon kuin 10 vuotta sitten. Sika 2/2008.

Julkaisemattomat lähteet

- Berg, A. 2010. Sähköpostiviesti. 2.12.2010. Suomen Sikayrittäjät.
- Hintsanen, L. 2010. Sähköpostiviesti. 28.12.2010.
- Häkkinen, A. 2010. Haastattelu. 19.11.2010. Faba Sika Oy.
- Nopanen, A. 2010b. Sähköpostiviesti. 29.11.2010. Pro Agria Liha Osaamiskeskus.
- Rantala, J. 2010. Puhelinkeskustelu 2.12.2010. MTK.
- Viljelijä. 2010. Sähköpostiviesti. 29.11.2010.

Sähköiset lähteet

- Agronet.fi. Sikatilan tulokset. Viitattu 17.12.2010
<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/agronet/Sika/Sikatilan%20tulokset>
- Agronet.fi. Tulevaisuuden näkymät. Viitattu 17.12.2010
<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/agronet/Sika/Sikatilan%20tulokset>
- Annual Reports from Danish Pig Production. Viitattu 15.1.2011
http://www.danishpigproduction.dk/Annual_reports/Annual_Reports.html
- Mavi. Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irroitettu tuki. Viitattu 7.1.2011
http://www.mavi.fi/attachments/mavi/viljelijatuet/elaintuetjapalkkiot/5len7NeBy/FARMARI-esite_tuot.ir.tuki_10.7.2009_kuva_pakattu.pdf
- Mavi. Sika- ja siipikarjatalouden rakennemuutoskorvaus - uusi tukimuoto. Viitattu 20.2.2011
http://www.mavi.fi/fi/index/viljelijatuet/elaintuetjapalkkiot/elainperusteisetkansallisettuet_2/090112_rakennemuutoskorvaus.html
- Matilda, Maataloustilastot, Sikojen lukumäärä vuosina 1990-2010. Viitattu 7.1.2010
<http://www.maataloustilastot.fi/tilasto/36>
- MTK. Sikatilat, 2010. Viitattu 5.10.2010
http://www.mtk.fi/maatalous/maanviljelijat/tietoa_maailoista/sikatilat/fi_FI/sikatilat_etu_sivu/
- MTT kannattavuuskerroin tuotantohaaroittain. Viitattu 5.10.2010
https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori/kannattavuuskirjanpito/aikasarja/kannattavuuskerroin_tuotannonhaaroittain
- MTT taloustohtori. Tunnusluvut. Viitattu 5.10.2010
<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori/kannattavuuskirjanpito/taustatiedot/Tunnusluvut#kannattavuutta>
- MTT taloustohtori. Omat valinnat. Viitattu 14.12.2010
https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori/rakennekehitys/omat_valinnat

MTT Taloustohtori. Omat Valinnat. EU-jäsenmaiden taloudelliset tunnusluvut. Viitattu 6.1.2011

https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/taloustohtori/eufadnadvanced/omat_valinnat

ProAgria Kymenlaakso, Sikatilan palvelut. Viitattu 16.1.2011

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/ProAgria/ProAgriaKymenlaakso/Palvelut/ProAgria%20Liha/Sikatilan%20palvelut>

Taloustieto Oy, Yritystoiminnan rahoitus. Viitattu 16.1.2011

<http://www.taloustieto.fi/lukiotext/1text607.html>

TheBigSite.com, Conference Looks Back to the Future. Viitattu 11.1.2011

<http://www.thepigsite.com/articles/0//3095/conference-looks-back-to-the-future>

Tilastokeskus. Taulukot. Viitattu 17.12.2010

<http://tilastokeskus.fi/til/ttohi/tau.html>

Kuvio- ja taulukkuuettelo

Kuvio 1: Tuotostarkkailussa olevien tilojen määrä kääntyi laskuun EU:hun liittymisen myötä (Lampinen 1996, 4).	7
Kuvio 2: Porsastuotantotilojen määrä on laskenut entisestään vuosituhannen vaihteessa. (MTT Taloustohtori 2010)	8
Kuvio 3: Emakoiden määrässä ei ole tapahtunut suurta muutosta EU-jäsenyyden aikana. (Matilda, Maataloustilastot, Sikojen lukumäärä vuosina 1990-2010)	9
Kuvio 4: Keskiemakkoluku on noussut aiempia vuosia enemmän Euroopan Unioniin liittymisen myötä (Lampinen 1996,4)	10
Kuvio 5: Tanskassa emakoiden määrä on kasvanut EU:n myötä. (Annual Reports from Danish Pig Production)	12
Kuvio 6: Vieroitettujen porsaiden määrä emakkoa kohti vuodessa on vaihdellut vuosina 1995-2009 (Agronet.fi. Sikatilantulokset)	17
Kuvio 7: MTT Taloustutkimuksen kannattavuuskirjanpitoluokset kymmenen vuoden ajalta (MTT kannattavuuskerroin tuotantohaaroittain).	18
Kuvio 8: Työkustannukset ovat olleet EU:n aikana Tanskassa selvästi Suomen kustannuksia pienemmät (MTT. Omat Valinnat. EU-jäsenmaiden taloudelliset tunnusluvut).	20
Taulukko 1: Tarkkailutilojen tulokset ovat muuttuneet EU:n myötä (Lampinen 1998, 7).	11
Taulukko 2: Tilinpäätöstilat on ryhmitelty taulukkoon porsaan tuotantokustannuksen mukaan. (Tuppi 2003, 14)	13
Taulukko 3: Työnkäyttö tehostuu, kun tilakoko kasvaa (Harmoinen & Nopanen 2008, 18).	15
Taulukko 4: Porsaan hinta on vaihdellut paljon EU:n aikana (Tike. Maa- ja	19
Taulukko 5: Porsaan tuotantokustannus ensimmäisenä EU-jäsenyysvuonna.	22
Taulukko 6: Vuonna 2002 porsaan tuotantokustannus oli vuoden 1995 tuotantokustannusta matalampi.	23
Taulukko 7: Vuonna 2010 tilan porsaantuotantokustannukset olivat pienimmät EU:n aikana.	23
Taulukko 8: Kun tuotantoa laajennetaan, ovat kustannukset aluksi korkeat.	24
Taulukko 9: Nelikenttäanalyysi Suomen porsastuotannosta (Berg 2010; Hintsanen 2010; Häkkinen 2010; Nopanen 2010; Rantala 2010; Viljelijä 2010).	25
Taulukko 10: Yhteenveto tilamallin porsaan tuotantokustannuksista ja tuotoista EU:n ajalta	27

Liite 1 Haastattelun kysymykset

1. Mitkä ovat mielestänne Suomen porsastuotannon

- haasteet
- uhat
- vahvuudet
- mahdollisuudet?

2. Onko porsastuotanto mielestänne kannattava tuotantomuoto Suomessa?

3. Onko porsastuotanto mielestänne kannattava tuotantomuoto muualla Euroopassa esim. Tanskassa?

4. Millaisia vaikutuksia EU-jäsenyydellä on mielestänne ollut porsastuotantoon?

5. Millaisia vaikutuksia EU-jäsenyydellä on mielestänne ollut porsastuotannon kannattavuuteen?

6. Onko mielestäsi esimerkiksi porsaanhinnan ja rehunhinnan kehityksellä ollut merkitystä porsastuotannon kannattavuuteen EU:n aikana?

7. Mitä mieltä olette nykyisistä EU:n tukipäätöksistä esim.

- Hyvinvointituki
- Tuen irrottaminen tuotannosta?

8. Huolestuttaako Suomen porsastuotannon kehitys?

9. Millaisena näette Suomen porsastuotannon tulevaisuuden?

10. Vapaa sana: Tuleeko mieleesi jotain muuta olennaista Suomen sikataloudesta/porsastuotannosta?

Liite 2 Porsastuotannon tuotantokustannus 1995

					Emakoita	
	Yks.	á-hinta	Määrä	Euro	Tuotot/Koko Sikala	20
					Määrä	Euro
Tuotot/emakko						
Porsaita, 22kg Porsas	kpl	56	22	1232	440	24640
Lihaa (150kg/emakko)	kg	0,97	50	49	1000	970
Kansallinen tuki	kpl	272	1	272	20	5440
Tuotot yhteensä				1553		31050
Muuttuvat kustannukset						
Porsasrehua	kg	0,36	738	266	14760	5314
Alkukasvatusrehu	kg					
Rehuvilja	kg	0,13	1115	145	22300	2899
Tiiviste	kg	0,41	153	63	3060	1255
Uudistus	kpl	639	0,5	320	10	6390
Eläinpääoman korko	euroa	0,07	639	45	12780	895
Muut muuttuvat kustannukset	euroa	1	155	155	3100	3100
Liikepääoman määrä (25%)	euroa	0,25	1368		18957	
Liikepääoman korko (5%)	euroa	0,05	342	17	4739	237
Muuttuvat kustannukset yhteensä				1010		20089
Katetuotto A				543		10961
Rehua yhteensä	ry, e		1954	473	39080	9467
Työkustannukset	h	8,41	50	421	1000	8410
Katetuotto B				122		2551
Kone-, rakennus- ja yleiskustannukset						
Konepoistot	yks					
Korko Konepääomalle	yks					
Koneiden kunn.pito ja vak.	yks					
Konekustannukset yhteensä				55		1096
Rakennuspoistot	yks					
Korko rakennuspääomalle	yks					
Rakenn. kunn.pito ja vak.	yks					
Rakennuskustannukset yhteensä				110		2204
Yleiskustannukset				7		140
Kone-, rakennus- ja yleiskustannukset yhteensä				172		3440
Nettovoitto/tappio				-50		-889
			Yhteensä	e/porsas	Yhteensä	Koko tila
Porsaan tuotantokustannus			1602	73		31939
Kustannus, jos tuet vähennetään			1330	60		26499
Indeksikorjauksen jälkeen			1468	67		

Liite 3 Porsastuotannon tuotantokustannus 2002

				Emakoita		
	Yks.	á-hinta	Määrä	Euro	Tuotot/Koko Sikala	54
					Määrä	Euro
Tuotot/emakko						
Porsaita, 27kg Porsas	kpl	71	23	1633	1242	88182
Lihaa (150kg/emakko)	kg	0,7	50	35	2700	1890
Kansallinen tuki	kpl	206	1	206	54	11124
Tuotot yhteensä				1874		101196
Muuttuvat kustannukset						
Porsasrehua	kg	0,34	276	94	14904	5067
Alkukasvatusrehu	kg	0,24	736	177	39744	9539
Rehuvilja	kg	0,12	1166	140	62964	7556
Tiiviste	kg	0,44	160	70	8640	3802
Uudistus	kpl	622	0,313	195	17	10513
Eläinpääoman korko	euroa	0,05	622	31	33588	1679
Muut muuttuvat kustannukset	euroa	1	205	205	11070	11070
Liikepääoman määrä (25%)	euroa	0,25	1334		47546	
Liikepääoman korko (5%)	euroa	0,05	334	17	11887	594
Muuttuvat kustannukset yhteensä				928		49820
Katetuotto A				946		51376
Rehua yhteensä	ry, e		2282	638	123228	25963
Työkustannukset	h	11,35	40	454	2160	24516
Katetuotto B				492		26860
Kone-, rakennus- ja yleiskustannukset						
Konepoistot	yks	39	1	39	54	2106
Korko Konepääomalle	yks	0,05	235	12	12690	635
Koneiden kunn.pito ja vak.	yks	12	1	12	54	648
Konekustannukset yhteensä				63		3389
Rakennuspoistot	yks	58	1	58	54	3132
Korko rakennuspääomalle	yks	0,05	975	49	52650	2633
Rakenn. kunn.pito ja vak.	yks	19	1	19	54	1026
Rakennuskustannukset yhteensä				126		6791
Yleiskustannukset				8		432
Kone-, rakennus- ja yleiskustannukset yhteensä				197		10611
Nettovoitto/tappio				295		16249
Porsaan tuotantokustannus			Yhteensä	e/porsas		
Kustannus, jos tuet vähennetään			1579	69		84947
Indeksikorjauksen jälkeen			1373	60		73823
			1279	56		

Liite 4 Porsastuotannon tuotantokustannus 2010

					Emakoita	
	Yks.	ä-hinta	Määrä	Euro	Tuotot/Koko Sikala	60
					Määrä	Euro
Tuotot/emakko						
Porsaita, 27kg Porsas	kpl	56	24	1344	1440	80640
Lihaa (150kg/emakko)	kg	0,63	50	32	3000	1890
Muut kotieläintuotannon tuet	kpl	97	1	97	60	5838
Tuotot yhteensä				1473		88368
Muuttuvat kustannukset						
Porsasrehua	kg	0,35	288	101	17280	6048
Alkukasvatusrehu	kg	0,27	768	207	46080	12442
Rehuvilja	kg	0,13	1130	147	67800	8814
Tiiviste	kg	0,45	170	77	10200	4590
Uudistus	kpl	0,33	622	205	37320	12316
Eläinpääoman korko	euroa	0,05	622	31	37320	1866
Muut muuttuvat kustannukset	euroa	1	80	80	4800	4800
Liikepääoman määrä (25 %)	euroa	0,25	1273		49009	
Liikepääoman korko (5 %)	euroa	0,05	318	16	12252	613
Muuttuvat kustannukset yhteensä				864		51488
Katetuotto A				609		36880
Rehua yhteensä	ry, e		2325	503	139500	60360
Työkustannukset	h	14,7	31	456	1860	27342
Katetuotto B				153		9538
Kone-, rakennus- ja yleiskustannukset						
Konepoistot	yks	29	1	29	60	1740
Korko Konepääomalle	yks	0,05	196	10	11760	588
Koneiden kunn.pito ja vak.	yks	13	1	13	60	780
Konekustannukset yhteensä				52		3108
Rakennuspoistot	yks	60	1	60	60	3600
Korko rakennuspääomalle	yks	0,05	864	43	51840	2592
Rakenn. kunn.pito ja vak.	yks	20	1	20	60	1200
Rakennuskustannukset yhteensä				123		7392
Yleiskustannukset				13		780
Kone-, rakennus- ja yleiskustannukset yhteensä				188		11280
Nettovoitto/tappio				-35		-1742
Porsaan tuotantokustannus			Yhteensä	e/porsas		
Kustannus, jos tuet vähennetään			1508	63		
			1410	59		

Liite 5 Porsastuotannon tuotantokustannus 2010, laajennettu tuotanto

						Emakoita	
			Määrä	euro	Tuotot/Koko Sikala	120	
					Määrä	Euro	
Tuotot/emakko	Yks.	á-hinta					
Porsaita, 27kg Porsas	kpl	56	24	1344	2880	161280	
Lihaa (150kg/emakko)	kg	0,63	50	32	6000	3780	
Kansallinen tuki	kpl	97	1	97	120	11676	
Tuotot yhteensä				1473		176736	
Muuttuvat kustannukset							
Porsasrehua	kg	0,35	288	101	34560	12096	
Alkukasvatusrehu	kg	0,27	768	207	92160	24883	
Rehuvilja	kg	0,13	1130	147	135600	17628	
Tiiviste	kg	0,45	170	77	20400	9180	
Uudistus	kpl	0,33	622	205	74640	24631,2	
Eläinpääoman korko	euroa	0,05	622	31	74640	3732	
Muut muuttuvat kustannukset	euroa	1	80	80	9600	9600	
Liikepääoman määrä (25 %)	euroa	0,25	1111		98018		
Liikepääoman korko (5 %)	euroa	0,05	278	14	24505	1225	
Muuttuvat kustannukset yhteensä				862		102976	
Katetuotto A				611		73760	
Rehua yhteensä	ry, e		2325	503	279000	60360	
Työkustannukset	h	14,7	20	294	2400	35280	
Katetuotto B				317		38480	
Kone-, rakennus- ja yleiskustannukset							
Konepoistot	yks	0,12	230	28	27600	3312	
Korko Konepääomalle	yks	0,05	230	12	27600	1380	
Koneiden kunn.pito ja vak.	yks	0,01	230	2	27600	276	
Konekustannukset yhteensä				41		4968	
Rakennuspoistot	yks	0,05	4826	241	579090	28955	
Korko rakennuspääomalle	yks	0,05	4826	241	579090	28955	
Rakenn. kunn.pito ja vak.	yks	0,01	4826	48	579090	5791	
Rakennuskustannukset yhteensä				531		63700	
Yleiskustannukset				13		1560	
Kone-, rakennus- ja yleiskustannukset yhteensä				585		65260	
Nettovoitto/tappio				-268		-26780	
Porsaan tuotantokustannus			Yhteensä	e/porsas			
Kustannus, jos tuet vähennetään			1741	73			
			1644	68			